

Afkortingen

A	Brandbaar gas
ADR	Accord Européen Relatif aux Transport International des Marchandises Dangereuses par Route.
B	Toxisch gas
C	Brandbare vloeistof
D	Toxische vloeistof
DW	Dichter dan zeewater
GEVI	Gevaarsidentificatie
GF	Gas Flammable; categorieën voor brandbare gassen
GHR	Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam
GNR	Gas, niet relevant
GR	Groepsrisico
GT	Gas Toxic; categorieën voor toxische gassen
GT*	Toxisch gas, niet alle gegevens voor indeling bekend
IMDG-code	International Maritime Dangerous Goods Code
IMO	International Maritime Organisation
IR	Individueel risico
KL	RID/ADR gevarenklasse
LC50	LC50 rat ihl. 1 uur [ppm]
LNR	Vloeistof, niet relevant
LF	Liquid Flammable; categorieën voor brandbare vloeistoffen
LF*	Brandbare vloeistof, niet alle gegevens voor indeling bekend
LFW	Liquid Flammable with Water; vloeistof die bij aanraking met water brandbare gassen ontwikkelt
LT	Liquid Toxic; categorieën voor toxische vloeistoffen
LT*	Toxische vloeistof, niet alle gegevens voor indeling bekend
LTW	Liquid Toxic with Water; vloeistof die bij aanraking met water toxische gassen ontwikkelt
nos/neg	not otherwise specified/niet elders genoemd
N.R.	Niet relevant in de risicoberekening
NS	Nederlandse spoorwegen
Ops.	Opsommingscijfer en -letter
P20	Dampspanning bij 293K [mbar]
RCL	Risicocategorie vervoer over land
RCW	Risicocategorie vervoer over water
RID	Règlement Concernant le Transport International Ferroviaire des Marchandises Dangereuses.
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
s	Oplosbaarheid [mol/m ³]
SF	Solid Flammable, brandbare vaste stof
SFW	Solid Flammable with Water; vaste stof die bij aanraking met water brandbare gassen ontwikkelt
STW	Solid Toxic with Water; vaste stof die bij aanraking met water toxische gassen ontwikkelt
T _k ,T _{kook}	Kooktemperatuur [K]
T _{krit}	Kritische temperatuur [K]
T _{flash}	Vlampunt [K]
T _{smelt}	Smelttemperatuur [K]
UN	United Nations
V&W	Ministerie van Verkeer en Waterstaat
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
WMS	Wet Milieugevaarlijke Stoffen

Begrippenlijst

Gevarenklasse

Stoffen die hetzelfde hoofdgevaar bezitten zijn in de regelgeving in hoofdgroepen bij elkaar gebracht in de zogenaamde gevarenklasse, bijvoorbeeld klasse 3 brandbare vloeistoffen.

GEVI-nummer

Het gevaarsidentificatienummer bestaat uit twee of drie cijfers. De cijfers geven in het algemeen de volgende gevaren aan:

- 2 Vrijkomen van gas als gevolg van druk of van een chemische reactie
- 3 Brandbaarheid van vloeistoffen (dampen) en gassen, of voor zelfverhitting vatbare vloeistof
- 4 Brandbaarheid van vaste stoffen, of voor zelfverhitting vatbare vaste stof
- 5 Oxiderende (de verbranding bevorderende) werking
- 6 Giftigheid of besmettingsgevaar
- 7 Radioactiviteit
- 8 Bijtende werking
- 9 Gevaar voor een spontane heftige reactie

Verdubbeling van een cijfer wijst op een versterking van het desbetreffende gevaar.

Indien het GEVI-nummer wordt voorafgegaan door een X betekent dit, dat de stof op gevaarlijke wijze met water reageert. Zie verder bijlage 1 voor de betekenis van de GEVI-nummers.

Groepsrisico

Het groepsrisico (GR) bij een bepaalde activiteit is de kans per jaar dat in één keer een groep van tenminste een bepaald aantal mensen het dodelijk slachtoffer is van een ongeval met die activiteit.

Dit risico wordt weergegeven in een dubbellogaritmische grafiek, waarin op de horizontale as het aantal dodelijk getroffenen is uitgezet en op de verticale as de (cumulatieve) frequentie van (tenminste) dat aantal.

Individueel risico

Het individueel risico bij een bepaalde activiteit is de kans op een bepaalde plaats dat een continue aldaar aanwezig gedacht persoon het dodelijk slachtoffer is van een ongeval met die activiteit, uitgedrukt in overlijdenskans per jaar. Dit risico wordt weergegeven op een topografische kaart in zogenaamde iso-risicocontouren, die plaatsen verbinden waar de kans op overlijden een zelfde waarde heeft.

Initiële gebeurtenis

Een (transport)ongeval dat leidt tot vrijkomen van een gevaarlijke stof uit zijn verpakking; initieert de ontwikkeling van een toxisch of brandbaar effect.

Opsommingscijfer en -letter

Per gevarenklasse hebben stoffen, naar hun naam of hun fysische omschrijving een cijfer. Na een opsommingscijfer kan een letter a, b of c volgen voor de aanduiding:

- zeer gevaarlijk (a)
- gevaarlijk (b)
- minder gevaarlijk (c)

In de klasse 2 (gassen) geldt:

- A verstikkend
- O oxiderend
- F brandbaar
- T giftig
- TF giftig, brandbaar
- TC giftig, bijtend
- TO giftig, oxiderend
- TFC giftig, brandbaar, bijtend
- TOC giftig, oxiderend, bijtend

Risico

Betrokken op de externe veiligheid geeft "risico" de ongewenste gevolgen aan van een bepaalde activiteit verbonden met de kans dat deze gevolgen zich zullen voordoen.

Risicobeeld

De curve van het Conditioneel Individueel Risico (CIR) tegen de afstand (zie onder 'individueel risico'). De curve geeft de kans op een dodelijk effect op een bepaalde afstand ten gevolge van uitstroming van een stof onder globaal gemiddelde condities. Iedere stof heeft een eigen kenmerkende CIR-x-curve, als het ware een 'vingerafdruk'.

Stofcategorie

Een verzameling stoffen met een vergelijkbaar risicobeeld.

Verpakkingsgroep/packing group

Gevaarlijke stoffen zijn ten behoeve van verpakking in drie categorieën ingedeeld naar mate van gevaar (1 = groot gevaar, 2 = gemiddeld gevaar, 3 = gering gevaar).

Vervoersklasse

De regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is in internationale verdragen vastgelegd. Nederland is een van de verdragsstaten. De internationale regelgeving is conform het verdrag opgenomen in de nationale regelgeving, het reglement gevaarlijke stoffen, het VLG/ADR, het VSG/RID en het VBG/ADNR. In deze regelgeving zijn de voorwaarden voor het vervoeren van de tot het vervoer toegelaten stoffen gebonden aan de gevarenklassen. De stoffen zijn naar aard van de gevaren (kwalitatief) in deze gevarenklassen ingedeeld; een verdere onderverdeling in de onderscheiden gevarenklassen geeft stofopsommingen naar meer kwantitatieve gegevens met betrekking tot gevaareigenschappen. Deze onderverdeling geeft aanknopingspunten voor een indeling in risicogroepen. Daarenboven geldt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, conform de UN-aanbevelingen, een stofidentificatie-systeem. Het aan de stof

gerelateerde UN-nummer wordt met het transport ter identificatie van de stof op zichtbare oranje borden meegevoerd. Bij inventarisaties ten behoeve van risico-beoordeling kan de vervoersstroom aldus in detail worden gekarakteriseerd.

Vlampunt

De laagste temperatuur bij atmosferische druk waarbij een vloeistof zoveel brandbare damp afgeeft dat deze damp onder standaardomstandigheden door een vlam of vonk kan worden ontstoken.

Voorbeeldstof

Een stof waarvan de risico's representatief zijn voor de stofcategorie.